

KONGSBERG

KVARTALS RAPPORT

1. KVARTAL 2019

KONGSBERG

GEIR HÅØY
konsernsjef

«Innledningen på 2019 har vært preget av høy markedsaktivitet i hele organisasjonen og stor innsats knyttet til å forberede overtakelsen av Rolls-Royce Commercial Marine. Fra 1. april 2019 er Kongsberg Maritime (KM) en organisasjon med nær 7.300 medarbeidere og en årlig omsetning på over 15 milliarder. Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) fikk med kontrakten på Joint Strike Missile (JSM) til Japan et nytt gjennombrudd. Missilet har vært under utvikling siden 2008 og Japan er den første internasjonale kunden det inngås leveransekontrakt med. Siden Kongsberg Digital ble etablert i 2016 har det vært investert betydelig i utvikling av produktporteføljen. I tillegg til en vekst på nær 40 prosent fra 1. kvartal i fjor, leverer KDI også bedret lønnsomhet i 1. kvartal. Det blir et hektisk år for konsernet også i 2019. Vi skal fortsette å sikre store forsvarskontrakter og levere på prosjekter. Samtidig skal vi gjennomføre den største integrasjonen i konsernets historie.»

Hovedpunkter

KONGSBERG

Realisert maritim vekst og gjennombrudd for forsvar. Høy aktivitet knyttet til slutføring og forberedelser til integrasjon av oppkjøpte selskap.

KONGSBERG MARITIME

Vekst og god ordreinngang. Underliggende lønnsomhetsforbedring. Høy aktivitet knyttet til integrasjonen av Rolls-Royce Commercial Marine (RRCM).

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

Gjennombruddskontrakt for JSM til Japan og bekreftelse fra Australske myndigheter på valg av NASAMS. Midlertidig reduksjon i driftsinntekter og EBITDA som følge av lave leveranser av MCT-30 i forhold til første kvartal i fjor.

KONGSBERG DIGITAL

Økte driftsinntekter og bedret lønnsomhet. Ordreinngang på MNOK 218 i første kvartal, og en book/bill på 1,09.

Nøkkeltall

MNOK	1.1 - 31.3			1.1 - 31.12
	2019	2019 eks. IFRS 16	2018	2018
Driftsinntekter	3 627	3 627	3 554	14 381
EBITDA	414	338	286	1 394
EBITDA (%)	11,4	9,3	8,0	9,7
EBIT	239	229	175	945
EBIT (%)	6,6	6,3	4,9	6,6
Resultat før skatt	220	235	144	844
Resultat etter skatt	170	182	116	704
EPS (NOK)	0,95	1,02	0,96	5,58
Ordreinngang	3 766	3 766	2 939	16 574

MNOK	31.3 2019	31.12 2018
Egenkapitalandel (%) eks. IFRS 16	45,7	45,7
Egenkapitalandel (%)	43,3	-
Netto rentebærende gjeld ¹⁾	(6 041)	(5 706)
Arbeidskapital ²⁾	(157)	(14)
ROACE (%) ³⁾	13,6	12,5
Ordrereserve	17 301	17 283
Antall ansatte	6 881	6 842

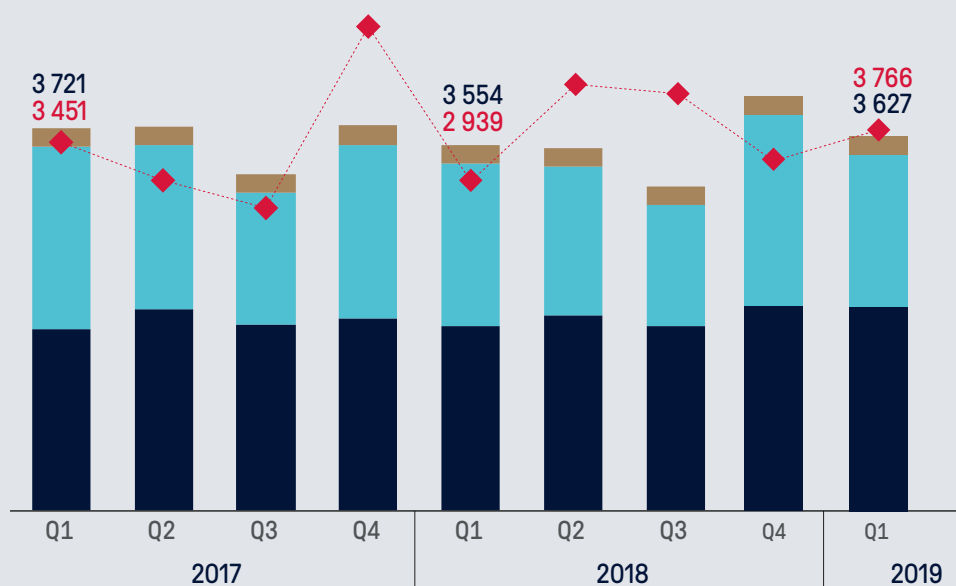
¹⁾ Nettobeløpet av "Betalingssmidler", "Langsiktige rentebærende lån" og "kortsiktig rentebærende lån."

²⁾ Omløpsmidler fratrukket betalingsmidler, ikke-rentebærende kortsiktig gjeld (unntatt betalbar skatt) og finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi.

³⁾ 12 måneder rullerende EBIT eksklusive IFRS 16, dividert på 12 måneders gjennomsnitt av bokført egenkapital og netto rentebærende gjeld.

DRIFTSINNTEKTER OG ORDREINNGANG

Driftsinntekter
 ◆ KM ◆ KDA ◆ ØVRIG
 ◆ Ordreinngang

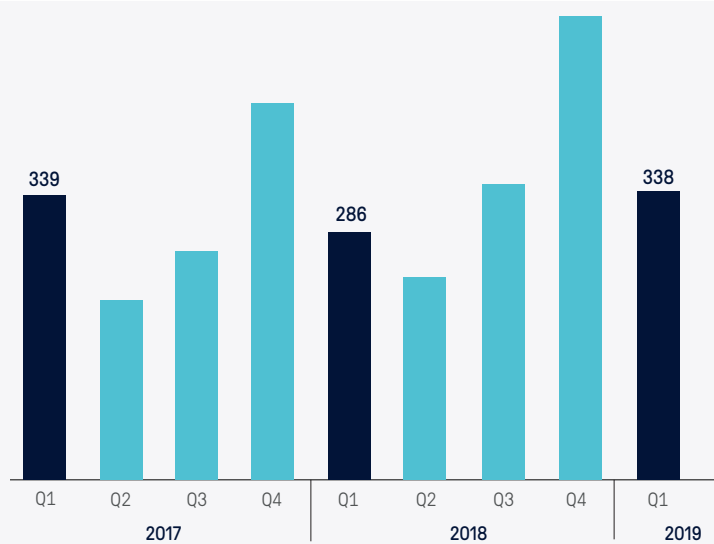

ORDRERESERVE

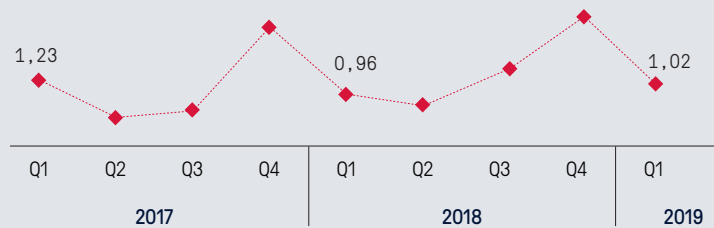
◆ 2019 ◆ 2020 ◆ 2021+
◆ Ordresreserve

EBITDA

EPS

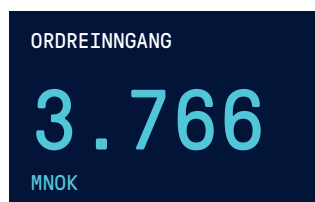
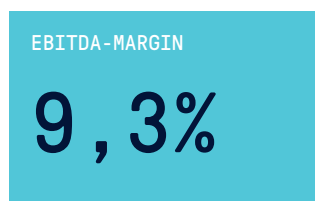
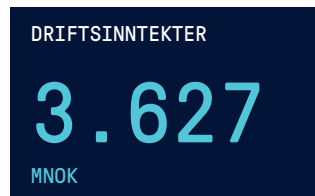
**Kommentarer til tallene i denne rapporten fokuserer på rapporterte tall uten IFRS 16-effekter, med mindre annet er spesifisert. I de sammendratte oppstillingene under rapportens tall og noter er «IFRS 16 Leiekontrakter» implementert i 2019-tallene, mens 2018 tallene ikke er omarbeidet. Se for øvrig note 2.*

Resultat, marked og ordre

Konsernet har driftsinntekter på MNOK 3.627 i 1. kvartal, 2,1 prosent høyere enn samme kvartal i 2018. Driftsinntektene inneholder MNOK 107 som er knyttet til salg av Kongsberg Evotec. EBITDA er påvirket positivt med samme beløp. Justert for salg av Kongsberg Evotec har KM en økning i driftsinntektene på 9,4 prosent, drevet av ettermarkedsaktivitet og Sensors and Robotics. KDA har en reduksjon på 13,6 prosent, hovedsakelig grunnet lavt leveransevolum på MCT-30 sammenliknet med første kvartal 2018.

EBITDA er MNOK 338 i kvartalet mot MNOK 286 i 1. kvartal 2018. Dette gir en EBITDA-margin på 9,3 prosent i 1. kvartal 2019 mot 8,0 prosent i tilsvarende kvartal i 2018. EBITDA i 1. kvartal er negativt påvirket av MNOK 79 knyttet til forberedelser av integrasjon av Rolls-Royce Commercial Marine. Driftsinntekter og EBITDA er positivt påvirket av MNOK 107 knyttet til salg av Kongsberg Evotec. Justert for dette er EBITDA-marginen 8,8 prosent. KM har en EBITDA-margin på 9,0 prosent mot 7,5 prosent i 1. kvartal 2018. Justert for integrasjonskostnader og driftsinntekter og gevinst for salg av selskap er EBITDA-marginen 8,1 prosent i KM. KDA har en EBITDA-margin på 10,1 prosent mot 10,9 prosent i 1. kvartal 2018, hovedsakelig grunnet lavere bidrag fra Patria.

Ordreinngangen er MNOK 3.766 i 1. kvartal, som gir en book/bill på 1,04. Ordreserven ved utgangen av kvartalet er MNOK 17.301. Book/bill er 1,16 i KM og 0,83 i KDA. Ordreinngangen til Kongsberg Gruppen kan svinge betydelig fra kvartal til kvartal som følge av store enkeltordre.

Kontantstrøm

KONGSBERG har en netto økning i betalingsmidler på MNOK 351 i 1. kvartal. Kontantstrøm fra driftsaktiviteter i kvartalet er MNOK 514 hvorav MNOK 176 er knyttet til bedring av netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter er MNOK -88 som hovedsakelig er knyttet til investeringer i eiendom, anlegg og utstyr. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er MNOK -71. Dette er hovedsakelig knyttet til tilbakekjøp av aksjer til konsernets aksjeprogram for samtlige ansatte.

Se oversikt neste side.

MNOK	1.1 - 31.3		1.1 - 31.12	
	2019	2019 eks. IFRS 16	2018	2018
EBITDA	414	338	286	1 394
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster	176	176	(291)	795
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	590	514	(5)	2 189
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(88)	(88)	(66)	(382)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(147)	(71)	(113)	5 250
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler	(4)	(4)	(33)	25
Netto endring betalingsmidler	351	351	(217)	7 082

Balanse

Konsernet har rentebærende lån på til sammen MNOK 4.348. Langsiktig rentebærende gjeld består av 5 obligasjonslån på til sammen MNOK 3.450, og annen langsiktig rentebærende gjeld på MNOK 19, ved utgangen av 1. kvartal. I tillegg har konsernet to obligasjonslån på til sammen MNOK 800, klassifisert som kortsiktig rentebærende gjeld. Annen kortsiktig gjeld er MNOK 79. Se også note 6. Konsernet har MNOK 10.389 i betalingsmidler ved utgangen av 1. kvartal 2019 mot MNOK 10.038 ved utgangen av 4. kvartal 2018.

Netto rentebærende gjeld endte på MNOK – 6.041 mot MNOK -5.706 ved utgangen av 2018. Oppgjøret for kjøpet av RRCM fant sted 1. april 2019 og påvirker således ikke utgående netto rentebærende gjeld i 1. kvartal.

Konsernet har i tillegg en syndikert lånefasilitet på MNOK 2.300, og en kassekreditt på MNOK 500. Det var ikke trukket på disse ved utgangen av 1. kvartal 2019.

Totalbalansen har økt med MNOK 320 i kvartalet. Egenkapitalen er uendret sammenliknet med utgangen av 2018. Bokført egenkapital er i løpet av 1. kvartal økt med MNOK 153.

NETTO RENTEBÆRENDE GJELD

- 6.041

MNOK

EGENKAPITALANDEL

43,3%

MNOK	31.3.		31.12
	2019	2019 eks. IFRS 16	2018
Egenkapital	12 791	12 779	12 626
Egenkapitalandel (%)	43,3	45,7	45,7
Totalkapital	29 527	27 978	27 658
Arbeidskapital ¹⁾	(157)	(157)	(14)
Rentebærende lån	4 348	4 348	4 332
Betalingsmidler	10 389	10 389	10 038
Netto rentebærende gjeld ¹⁾	(6 041)	(6 041)	(5 706)

¹⁾ Se definisjoner note 12

Valuta

Selskapets valutapolicy innebærer at kontraktsfestede valutastrømmer blir sikret med terminkontrakter (virkelig verdisikringer). I tillegg sikres en andel av valutaeksponeringen i store forpliktende tilbud der sannsynligheten for kontrakt er høy (kontantstrømsikringer). Selskapets portefølje av kontantstrømsikringer har en virkelig verdi på MNOK 85 ved utgangen av kvartalet, som er bokført mot egenkapitalen. Se også note 6.

Produktutvikling

KONGSBERG investerer kontinuerlig i produktutvikling, gjennom egenfinansierte og kundefinansierte programmer. Total egenfinansiert produktutvikling og -vedlikehold er MNOK 283 i 1. kvartal, hvorav MNOK 28 er balanseført. Se tabell i note 7.

De største balanseførte prosjektene er knyttet til utvikling av digital plattform (Kognifai), Joint Strike Missile (JSM), medium kaliber våpenstasjon (MCT), nye integrerte fartøysløsninger og fjernstyrte kontrolltårn for flyplasser.

I tillegg kommer kundefinansiert utvikling, enten som en del av et leveranseprosjekt eller som et spesifisert utviklingsoppdrag. Totale kostnader til produktutvikling og -vedlikehold utgjør over tid om lag ti prosent av driftsinntektene.

Personalforhold

Selskapet har 6.881 medarbeidere ved utgangen av 1. kvartal 2019, hvor om lag 34 prosent er ansatt i selskaper utenfor Norge. Antall ansatte er økt med 39 i kvartalet.

Antall ansatte per område

Øvrig virksomhet

Øvrig virksomhet består av Kongsberg Digital (KDI), eiendomsvirksomhet og konsernfunksjoner.

KDI har startet 2019 med betydelig økt omsetning og bedret lønnsomhet sammenliknet med fjoråret. Driftsinntektene begynte å øke høsten 2018 og dette fortsetter inn i 1. kvartal 2019. Omsetningen i kvartalet er nær 40 prosent høyere enn tilsvarende kvartal i 2018 og er den høyeste siden området ble etablert i 2016. Lønnsomheten er forbedret, i hovedsak som følge av økt volum. KDI har hatt god ordreinngang i kvartalet. Book/bill er på 1,09.

Oppkjøp av Aerospace Industrial Maintenance Norway AS

KONGSBERG, gjennom KDA, inngikk i desember 2018 en avtale med Forsvarsdepartementet om kjøp av Aerospace Industrial Maintenance Norway AS (AIM). Kjøpet av AIM vil styrke KONGSBERG sin rolle som en strategisk partner for det norske forsvarrets operative behov. Transaksjonen er forventet gjennomført i løpet av første halvår 2019. Se note 11.

Oppkjøp av Rolls-Royce Commercial Marine

6. juli 2018 inngikk KONGSBERG en avtale om kjøp av Rolls-Royce Commercial Marine (RRCM) fra Rolls-Royce Plc. Kjøpet ble sluttført 1. april 2019 og selskapet vil rapporteres som en del av Kongsberg Maritime fra og med 2. kvartal 2019. Partene er enige om en enterprise value av RRCM på MGBP 500 på kontant og gjeldfri basis, og med normalisert arbeidskapital.

Kjøpet av RRCM gjør KONGSBERG til en mer helhetlig leverandør til den maritime industri som de siste årene har opplevd krevende markedsforhold. KONGSBERG forventer at markedet står overfor en moderat vekst hvor teknologi og innovasjon vil være sentrale drivere. RRCM er en teknologivirksomhet innenfor maritime operasjoner som leverer utstyr og vedlikeholdstjenester til de fleste segmenter innen offshore- og handelsfartøyer. Selskapet har en ledende posisjon innen fremdriftssystemer, spesialisert dekkstutyr og skipsdesign til offshore fartøyer, men har de senere årene investert i nye produkter mot handelsflåte segmentet for å styrke sin posisjon. RRCM leverer også stabiliseringssystemer, elektro, automasjon og kontroll. Selskapet satser betydelig på fremtidens digitale teknologier, eksempelvis innen autonome fartøyer, «life cycle management» og optimalisering/støttesystemer. RRCM har ca. 3.500 ansatte fordelt på 34 land. Om lag 42 prosent er ansatt i Norge. «Nye» Kongsberg Maritime har nå nær 7.300 medarbeidere i 40 land og en årlig omsetning på om lag MNOK 15.000.

RRCM har i 1. kvartal økt driftsinntektene fra MNOK 1.707 i 2018 til MNOK 1.871. Økningen kommer fra ettermarkedet. EBITDA ble MNOK -64 mot MNOK -173 i 1. kvartal 2018. Ordreinngangen er ned fra MNOK 2.126 i 1. kvartal 2018 til MNOK 1.973 i 2019. Book/bill i 1. kvartal er på 1,05.

KONGSBERG overtar en ordresreserve på MNOK 6.739 ved inngangen til 2. kvartal fra RRCM. Denne er opp med om lag MNOK 1.600 fra 1. kvartal 2018 til MNOK 5.111 dette kvartalet. Av ordresreserven skal om lag 61 prosent leveres i 2019, 23 prosent i 2020 og resterende fra 2021 og utover.

KONGSBERG inngikk 21.1.19 avtale med Rome AS om salg av det Kongsberg Maritime AS eide selskapet Kongsberg Evotec AS. Salget kom som en konsekvens av oppkjøp av Rolls-Royce Commercial Marine. Salget ble sluttført i januar 2019 og er reflektert i KM sin omsetning for 1. kvartal med en gevinst på MNOK 107.

Integrasjonen av selskapet er godt i gang og ambisjonen er at den RRCM-relaterte delen i Kongsberg Maritime skal vise en positiv EBITDA i løpet av en 2-års periode. I første omgang arbeides det systematisk med å hente ut synergier som en konsekvens av samlokalisering, reduksjon i stab og støttefunksjoner samt øvrige harmoniseringstiltak. For Deck Machinery divisjonen vil det iverksettes en større restrukturering for å sikre at området drives med tilstrekkelig lønnsomhet.

KONGSBERG MARITIME

NY DIVISJONSINDELING FRA 1. JANUAR 2019

Kongsberg Maritime ble fra 1. januar 2019 omorganisert til tre leveransedivisjoner:

- Sensors and Robotics, består av den tidligere Subsea-divisjonen samt Kongsberg Seatex og øvrig sensorvirksomhet fra den tidligere divisjonen Vessel Systems. Området leverer blant annet autonome undervannsfarkoster, sonarteknologi og andre sensorer, hovedsakelig for operasjoner på og under havoverflaten.
- Integrated Solutions, vil fremover bestå av de to tidligere divisjonene Vessel Systems og Solutions fratrukket sensorvirksomheten som ligger i divisjonen Sensors and Robotics. Denne divisjonen leverer systemer og integrerte løsninger, hovedsakelig til nye fartøy.
- Global Customer Support er ettermarkedsaktiviteten som håndterer de fartøyene KM har levert utstyr til. Divisjonen inkluderer ikke ettermarkedsvirksomheten fra Sensors and Robotics som håndteres direkte i den aktuelle divisjonen.
- Fra 1. april er KM utvidet med ytterligere tre divisjoner i forbindelse med overtakelsen av RRCM: Propulsion and Engines, Deck Machinery and Motion Control og Ship Design.

Resultat

Driftsinntektene ble MNOK 2.072 i 1. kvartal. Dette inkluderer MNOK 107 relatert til salg av Kongsberg Evotec. Justert for dette er driftsinntektene 9,4 prosent høyere enn samme kvartal i fjor. Omsetningen mot nybyggingsmarkedet er på samme nivå som tilsvarende kvartal i fjor. Veksten kommer hovedsakelig fra området Sensors & Robotics samt ettermarkedsvirksomheten.

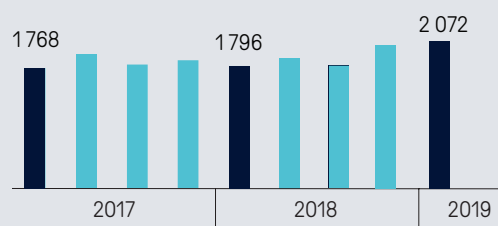
EBITDA i kvartalet er MNOK 187, inkludert MNOK 107 relatert til salg av Kongsberg Evotec, mot MNOK 134 i 1. kvartal 2018. I første kvartal er det påløpt kostnader knyttet til forberedelser av integrasjon på MNOK 79. Om lag halvparten av disse kostnadene er relatert til IT, hvor et høyt antall systemer måtte være på plass og samkjørte innen overtakelse. I tillegg har det vært lagt ned et betydelig arbeid mot forskjellige konkurransemyndigheter, i etablering av ny organisasjonsstruktur samt rekruttering. Justert for integrasjonskostnader og salg av Kongsberg Evotec er EBITDA-marginen 8,1 prosent sammenliknet med 7,5 prosent tilsvarende kvartal i 2018.

NØKKELTALL

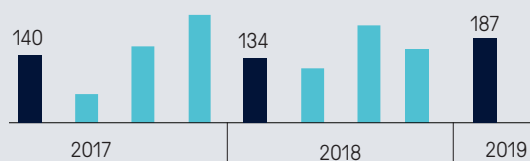
	1.1 - 31.3		1.1 - 31.12
MNOK	2019	2018	2018
Driftsinntekter	2 072	1 796	7 545
EBITDA eks. IFRS 16	187	134	594
EBITDA	238		
EBITDA (%) eks. IFRS 16	9,0	7,5	7,9
EBITDA (%)	11,5		
Ordreinngang	2 413	1 900	8 884

	31.3	31.12
MNOK	2019	2018
Ordrereserve	5 981	5 739
Antall ansatte	3 812	3 794

Driftsinntekter

EBITDA

Marked og ordre

I 1. kvartal 2019 ble det signert nye ordre for MNOK 2.413, tilsvarende en book/bill på 1,23 (justert for salg av Kongsberg Evotec), mot MNOK 1.900 tilsvarende kvartal i 2018. Den økte ordreinngangen kommer hovedsakelig fra kontrakter mot fartøysmarkedet.

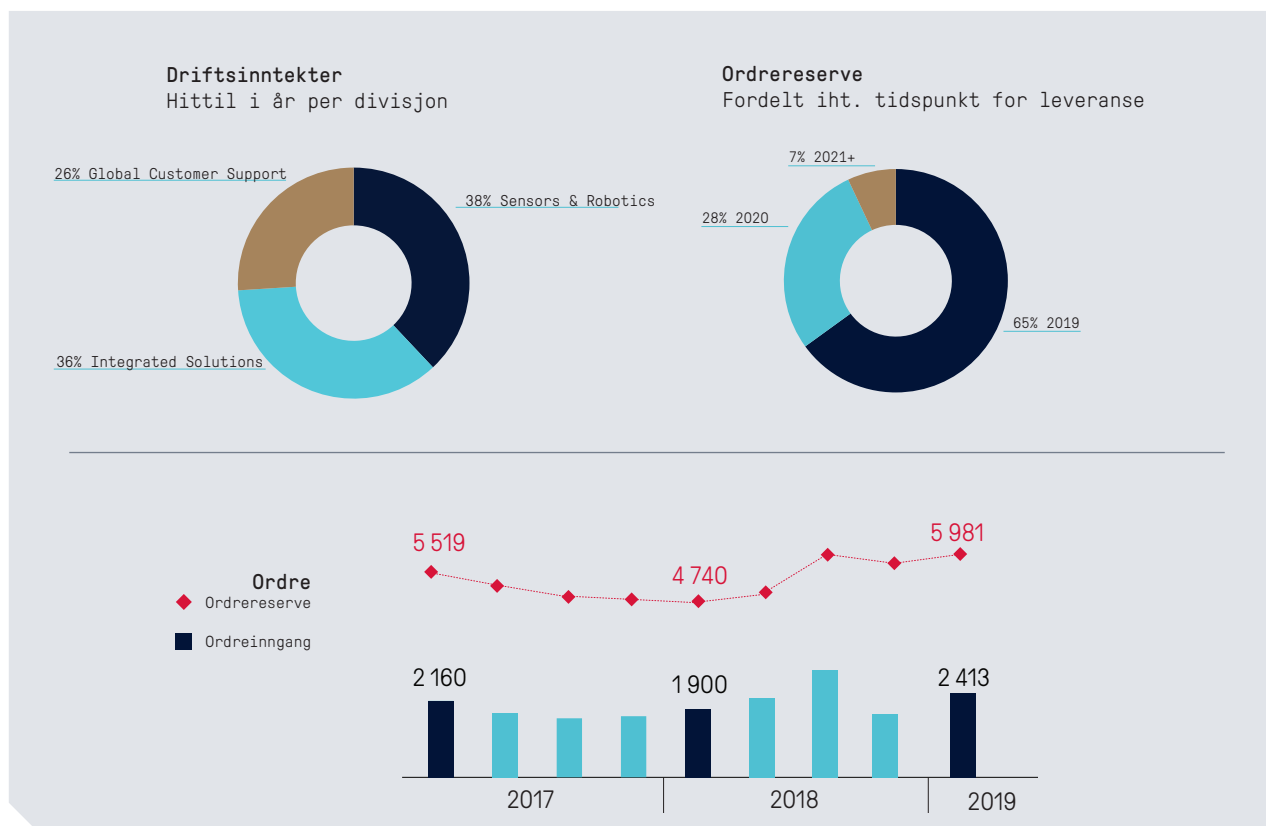
I de tradisjonelle fartøysmarkedene er det spesielt ordreinngangen fra LNG Carrier-markedet som utpeker seg med ordreinngang på om lag MNOK 500 i kvartalet samlet for nybygg og ettermarked. Ordreinngangen fra tradisjonell offshore som drilling og supply er fremdeles meget lav, men det er signert kontrakter for leveranser til blant annet spesialfartøy knyttet til offshore vind. Innen handelsflåtemarkedet har ordreinngangen vært noe lavere i 1. kvartal sammenliknet med tilsvarende kvartal i fjor. Dette gjelder både for tørrlast og tank.

Innen Sensors and Robotics er det god ordreinngang fra fiskerimarkedet, men noe svakere fra markedet for autonome undervannsfarkoster i kvartalet.

Global Customer Support har hatt høy kapasitetsutnyttelse og økt aktivitet i 1. kvartal sammenliknet med tilsvarende kvartal i 2018. KMs inntekter fra ettermarkedet er ikke en del av forretningsområdets ordreservert.

KM leverer til markeder utover det tradisjonelle offshoremarkedet, og flere av disse har vist positiv utvikling. Eksempler er fiskeri, forskning, marin robotikk og passasjerferger. KM ser positiv utvikling knyttet til bygging av moderne lavutslipps- og energieffektive løsninger innenfor flere fartøyssegmenter. Dette skyldes blant annet nye regulatoriske krav for utslipp fra fartøyer, samt attraktive nybyggingspriser. Fra 1. april 2019 er Rolls-Royce Commercial Marine en del av Kongsberg Maritime. Produktporteføljen er dermed kraftig utvidet og «nye» Kongsberg Maritime har nå utstyr installert på over 30 000 fartøy.

Marginene i KM vil variere, til dels betydelig mellom kvartalene, hovedsakelig som følge av hvilke leveranseprosjekter som dominerer. Enkelte markeder er fortsatt utfordrende, men tilpasninger har gjort KM mer robust, og bedre tilpasset dagens markedsbilde.

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

Resultat

Driftsinntektene ble MNOK 1.369 i 1. kvartal, 13,6 prosent lavere enn samme kvartal i fjor. De fleste divisjoner har økning i driftsinntekter. Protech Systems har lavere driftsinntekter sammenliknet med 1. kvartal 2018, relatert til ett enkelt leveranseprosjekt på MCT30. Det er god gjennomføring i prosjektene og det forventes positiv utvikling i driftsinntekter i samtlige divisjoner fremover. KDA har for tiden en relativt bred portefølje av prosjekter i leveranse. I første kvartal er det ingen enkeltprosjekter som bidrar med over 10 prosent av driftsinntektene. De ti største enkeltprosjektene bidrar til sammen med om lag 45 prosent av omsetningen og om lag 48 prosent av dekningsbidraget.

EBITDA er MNOK 138, ned fra MNOK 172 i samme kvartal i 2018. Reduksjonen skyldes en kombinasjon av lavere volum, samt svakere resultater fra Patria. EBITDA-marginen i KDA er 10,1 prosent i kvartalet sammenliknet med 10,9 prosent i samme kvartal i 2018. Resultatandel fra Patria i 1. kvartal er negativ med MNOK 17 mot MNOK 5 i positiv resultatandel i 1. kvartal 2018. Se note 5.

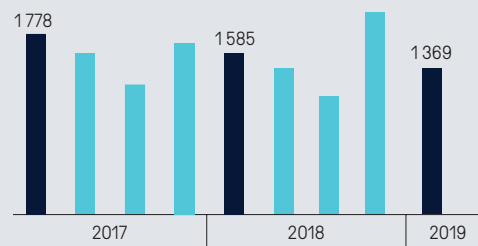
Patrias driftsinntekter er MEUR 105,1 i kvartalet, 9,5 prosent lavere enn samme kvartal i fjor. Det er lavere aktivitet i kjøretøyvirksomheten (Land) og Aviation- divisjonen. EBITDA er MEUR 5,4 i 1. kvartal, mot MEUR 9,3 i samme kvartal i fjor. Reduksjonen kommer hovedsakelig fra de samme områdene som har redusert aktivitet.

NØKKELTALL

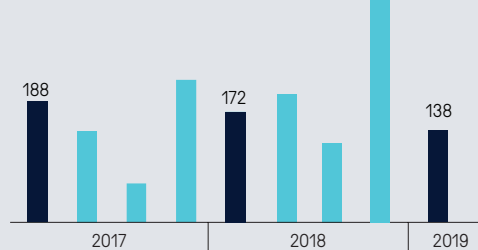
	1.1 - 31.3		1.1 - 31.12
MNOK	2019	2018	2018
Driftsinntekter	1 369	1 585	6 104
EBITDA eks. IFRS 16	138	172	863
EBITDA	171		
EBITDA (%) eks. IFRS 16	10,1	10,9	14,1
EBITDA (%)	12,5		
Ordreinnngang	1 137	798	6 885

	31.3	31.12
MNOK	2019	2018
Ordrereserve	10 519	10 744
Antall ansatte	2 465	2 448

Driftsinntekter

EBITDA

Marked og ordre

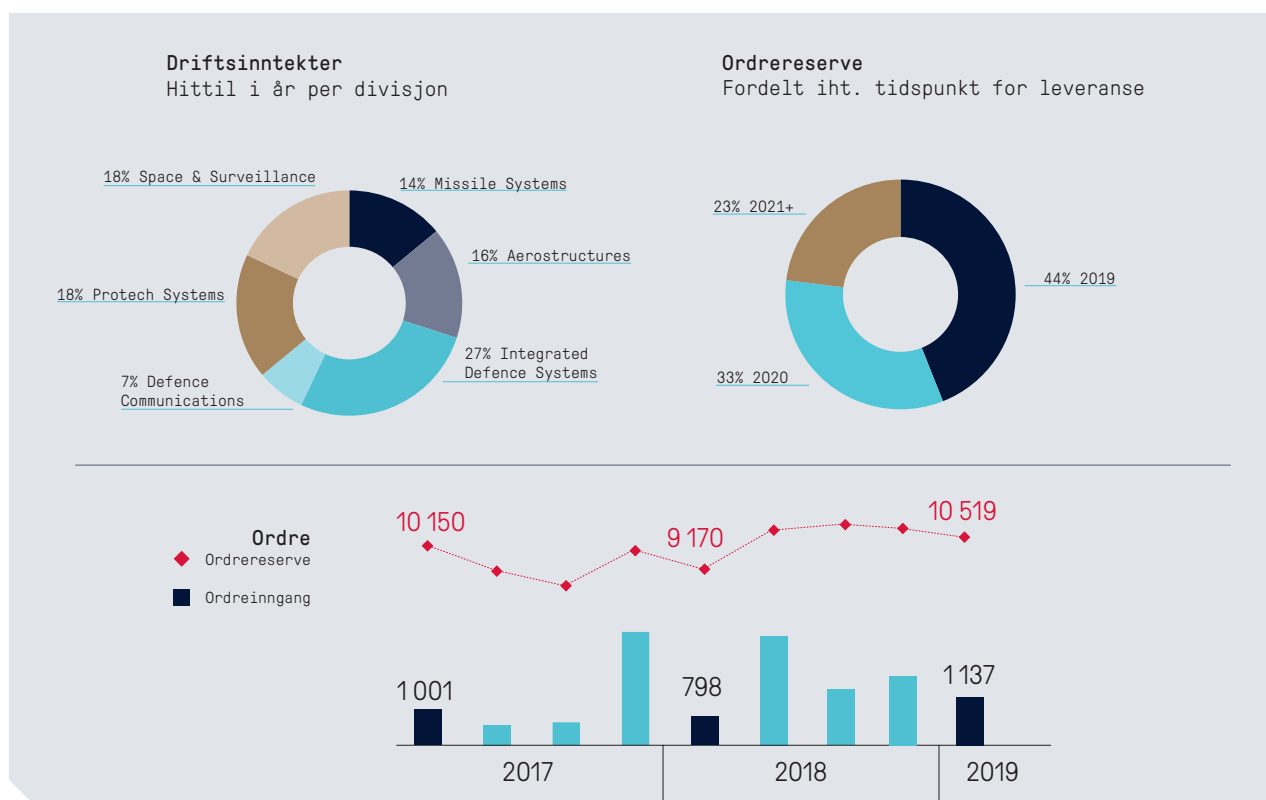
Ordreinnngangen var MNOK 1.137 mot MNOK 798 i 1. kvartal 2018, som gir en book/bill på 0,83. KDA har en ordresreserve på MNOK 10.519 ved utgangen 1. kvartal, dette er MNOK 1.349 høyere enn for ett år siden.

I 2008 startet KONGSBERG utviklingen av et nytt missil (Joint Strike Missile – JSM) for kampfly. I 2009 mottok KONGSBERG midler fra det norske luftforsvaret til den første av i alt tre utviklingsfaser, med sikte på utvikling og integrering av missilet til nye norske kampfly. Utviklingen har vært et tett samarbeid mellom KONGSBERG, FFI og det norske luftforsvaret. Ti år senere, i 2018, gjennomgikk JSM den siste kvalifiseringstesten i denne utviklingen, med svært vellykket resultat. Missilet er nå i integrasjonsfasen mot F-35, et kampfly som hittil er valgt av ni nasjoner, inkludert Norge. Det var et stort gjennombrudd for KONGSBERG, da Japan som første nasjon i mars 2019 bestilte JSM. Dette er den første kommersielle kontrakten på JSM og KONGSBERG har med dette styrket sin posisjon for ytterligere leveranser av JSM til F-35 fremover. JSM er verdens eneste og mest avanserte 5. generasjons missil for sjø- og landbaserte mål. For øyeblikket er JSM det eneste missilet som er designet og kvalifisert for innpass til bomberommet på F-35. Missilet vil trolig være det eneste missilet som kan lastes opp i dette, når flyprodusenten om noen år lanserer den endelige oppgraderingen som gir kampflyene full operasjonell kapasitet (Full Operational Capacity - FOC).

I slutten av mars 2019 annonserte Australias forsvarsminister at luftvernssystemet NASAMS er valgt til landets LAND 19 Phase 7B luftvernprogram. KDA er underleverandør til Raytheon Australia i programmet. I 2017 kom det en rettet forespørsel på NASAMS fra Australia. Prosjektet har nå vært gjennom en risikoreduksjonsfase og mottatt endelig myndighetsgodkjenning. Leveransekontrakten forventes signert i løpet av året.

KDA har en produktportefølje som er godt tilpasset fremtidige behov og forventet markedsutvikling. Det er stor internasjonal interesse både for KONGSBERGs missiler, luftvernssystemer, fjernstyrte våpenstasjoner, våpenstyringssystemer og andre kommando- /kontrollsystemer. Det er samtidig høy markedsaktivitet mot flere store programmer i blant annet Europa, USA, Asia og Australia. KONGSBERG er også Nordens største leverandør av utstyr og tjenester til romfartsindustrien. Aktiviteten i dette segmentet øker.

Forsvarsmarkedet er preget av relativt få, men store kontrakter. Leveransene foregår normalt over lang tid og har ulike milepæler underveis. Svingninger i ordreinnngangen og resultater er derfor å anse som normalt. KONGSBERG venter god ordreinngang de nærmeste årene som følge av den sterke markedsposisjonen KDA har i sine segmenter. Investeringsprosessen i forsvarsprogrammer tar ofte lang tid. Det er myndighetene i de aktuelle land som er potensielle kunder for store forsvarssystemer. De vurderer nasjonal sikkerhet og innenlands næringsutvikling som vesentlige faktorer, i tillegg til produktpris og -ytelse ved kjøp av forsvarsmateriell. Nasjonale budsjetter og politiske føringer vil derfor få en sterk innvirkning på om og når eventuell kontrakt kan inngås med KONGSBERG.

KONGSBERG har sterke og viktige posisjoner både innen de sivile- og forsvarsrelaterte områdene som vil fortsette å utvikle seg i positiv retning i 2019. Det vil samtidig bli et år hvor resultatene påvirkes av kostnader knyttet til integrasjon og restrukturering av «nye» Kongsberg Maritime. Innen våre sivile områder har vi, i en periode med generelt utfordrende markeder, satset betydelig både i eksisterende og nye markeder, og i tillegg gjort et betydelig oppkjøp. Det er stor internasjonal interesse for den moderne produktporteføljen fra vårt forsvarsområde, noe som gir gode utsikter for ordreinngang både på kort og lengre sikt, og et solid grunnlag for langsiktig vekst. Det må forventes svingninger i marginbildet mellom kvartalene som følge av oppnådde milepæler, hvilke prosjekter som er dominerende, og som følge av den pågående integrasjonen.

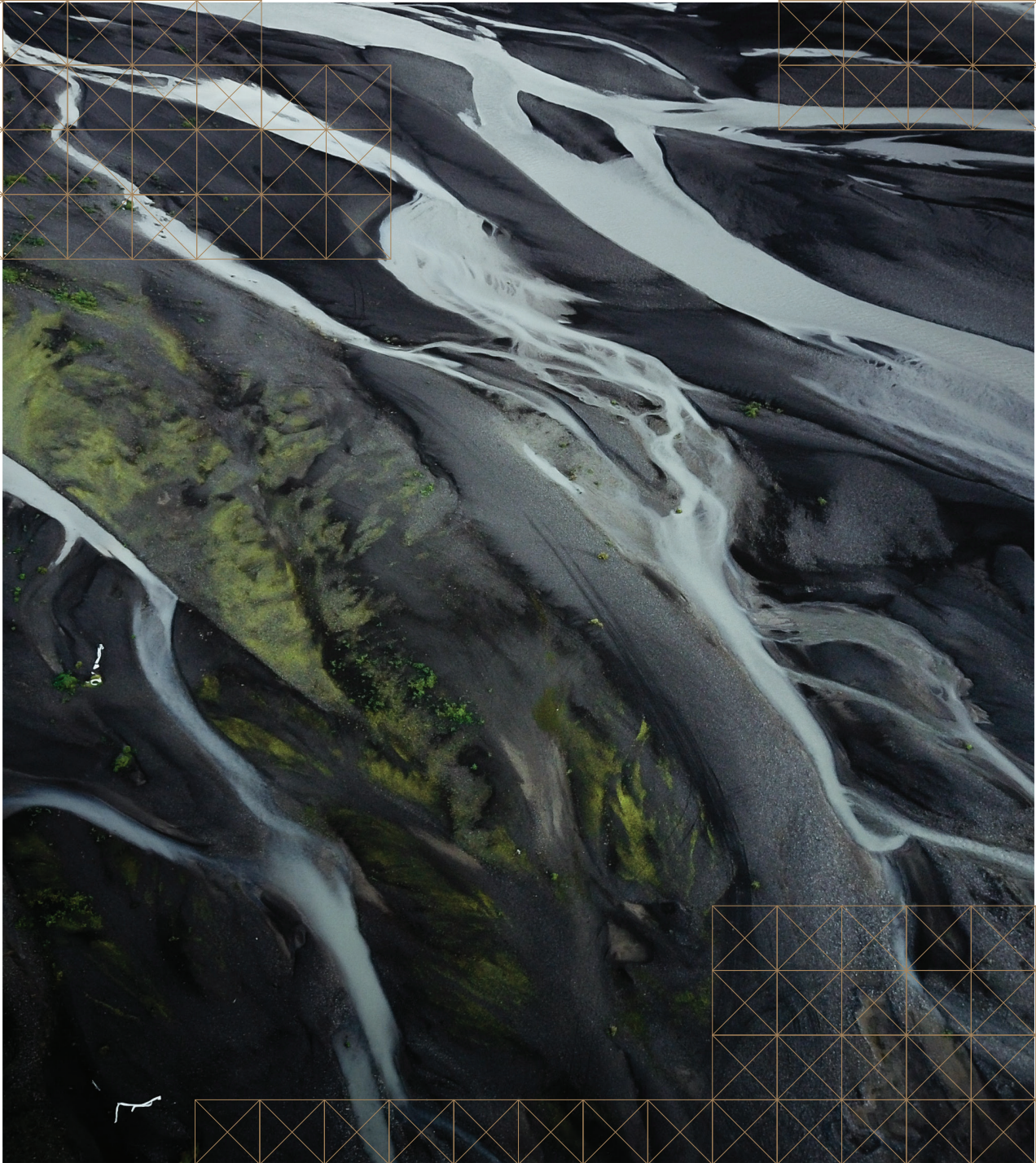
Kongsberg Maritimes første prioritet er, og har alltid vært, kunden. Samtidig vil det fremover være sterkt fokus på den pågående integrasjonen. Det forventes at totale kostnader knyttet til dette vil beløpe seg til om lag MNOK 240 totalt i 2019. Kongsberg Maritime har en bred produktportefølje og leverer til hele fartøysmarkedet, både handelsflåten, offshoremarkedet og spesialfartøy. Dette gjør KM robust og mindre påvirket av sykluser innen enkeltmarkeder. Med utstyr installert på over 30.000 fartøy og en årlig omsetning i ettermarkedet på mellom MNOK 6.000 og MNOK 7.000 åpner det seg betydelige muligheter for KM. Vi forventer at nybyggingsmarkedet fortsetter å være utfordrende også i 2019. Driftsinntektene er likevel forventet å øke noe i år, både for «gamle» og «nye» KM sammenliknet med fjoråret, som følge av god samlet ordreinngangen det siste året, og noe bedring i ettermarkedet.

Kongsberg Defence & Aerospace er nedvalgt som foretrukket leverandør til flere betydelige programmer hvor kontrakter er forventet signert i 2019 og 2020. Tidspunkt for kontraktsignering kan dermed påvirke driftsinntektene i året vi er inne i. Ordre som allerede er signert gir grunnlag for noe vekst i 2019 sammenliknet med 2018, uavhengig av dette.

Kongsberg Digital har investert betydelig i å etablere nye, samt styrke eksisterende posisjoner knyttet til digitalisering av kjerneområder innen blant annet olje- og gass, vind- og handelsflåtemarkedet de siste årene. Området har god økning i ordreserven det siste halve året, noe som gir grunnlag for vekst i 2019. Det er viktig for Kongsberg å opprettholde sin ledende digitale posisjon gjennom løpende utvikling. KDIs vekststrategi er derfor intensivert i 2019, hovedfokus er produktportefølje og strategisk mulighetsrom.

Kongsberg, 9. mai 2019
Styret i Kongsberg Gruppen ASA

TALL & NOTER

Nøkkeltall per kvartal

Nøkkeltall er eksklusive IFRS 16 effekter.

KONGSBERG MNOK	2019		2018					2017				
	2019	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1	2017	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	3 627	3 627	14 381	4 148	3 154	3 525	3 554	14 490	3 757	3 279	3 733	3 721
EBITDA	338	338	1 394	520	347	241	286	1 279	459	274	207	339
EBITDA %	9,3	9,3	9,7	12,5	11,0	6,8	8,0	8,8	12,2	8,4	5,5	9,1
Ordreinngang	3 766	3 766	16 574	3 859	4 477	5 299	2 939	13 430	5 015	2 429	2 535	3 451
Ordreserver	17 301	17 301	17 283	17 283	17 602	16 419	14 814	15 629	15 629	14 298	15 308	16 672
EBIT	229	229	945	406	240	124	175	772	299	162	91	220
EBIT %	6,3	6,3	6,6	9,8	7,6	3,5	4,9	5,3	8,0	4,9	2,4	5,9

KONGSBERG MARITIME MNOK	2019		2018					2017				
	2019	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1	2017	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	2 072	2 072	7 545	2 041	1 798	1 910	1 796	7 429	1 877	1 815	1 969	1 768
EBITDA	187	187	594	140	205	115	134	589	228	161	60	140
EBITDA %	9,0	9,0	7,9	6,9	11,4	6,0	7,5	7,9	12,1	8,9	3,0	7,9
Ordreinngang	2 413	2 413	8 884	1 853	3 024	2 107	1 900	7 336	1 693	1 670	1 813	2 160
Ordreserver	5 981	5 981	5 739	5 739	5 975	4 919	4 740	4 820	4 820	4 908	5 197	5 519
EBIT	157	157	453	106	176	78	93	368	146	117	13	92
EBIT %	7,6	7,6	6,0	5,2	9,8	4,1	5,2	5,0	7,8	6,4	0,7	5,2

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE MNOK	2019		2018					2017				
	2019	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1	2017	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	1 369	1 369	6 104	1 898	1 180	1 441	1 585	6 333	1 683	1 281	1 591	1 778
EBITDA	138	138	863	371	120	200	172	612	221	61	142	188
EBITDA %	10,1	10,1	14,1	19,5	10,2	13,9	10,9	9,7	13,1	4,8	8,9	10,6
Ordreinngang	1 137	1 137	6 885	1 770	1 272	3 045	798	5 376	3 168	648	559	1 001
Ordreserver	10 519	10 519	10 744	10 744	10 867	10 772	9 170	9 956	9 956	8 476	9 115	10 150
EBIT	77	77	621	309	58	137	117	409	165	13	93	138
EBIT %	5,6	5,6	10,2	16,3	4,9	9,5	7,4	6,5	9,8	1,0	5,8	7,8

Proforma tall, ikke revidert:

COMMERCIAL MARINE MNOK	2019		2018				
	2019	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	1 871	1 871	8 215	2 475	1 980	2 054	1 706
EBITDA	(64)	(64)	(273)	(6)	(13)	(81)	(173)
EBITDA %	(3,4)	(3,4)	(3,3)	(0,2)	(0,7)	(3,9)	(10,1)
Ordreinngang	1 973	1 973	9 901	2 791	2 404	2 580	2 126
Ordreserver	6 739	6 739	6 631	6 631	6 133	5 649	5 111
EBIT ¹⁾	(97)	(97)	(396)	(38)	(42)	(112)	(204)
EBIT % ¹⁾	(5,2)	(5,2)	(4,8)	(1,5)	(2,1)	(5,5)	(12,0)

¹⁾ Se note 11.

Sammendratt resultatregnskap

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

MNOK	Note	1.1 - 31.3		2018
		2019	2018	
Driftsinntekter	4	3 627	3 554	14 381
Driftskostnader	7	(3 216)	(3 300)	(13 168)
Resultatandel felleskontrollerte ordninger og tilknyttede selskaper	5	3	32	181
EBITDA	4, 12	414	286	1 394
Avskrivninger eiendom, anlegg og utstyr		(87)	(87)	(350)
Avskrivninger leasingeiendeler	2	(66)	-	-
Nedskrivninger eiendom, anlegg og utstyr		-	-	(6)
Amortiseringer immatrielle eiendeler		(22)	(24)	(93)
EBIT	4, 12	239	175	945
Renter på leasingforpliktelse	2	(25)	-	-
Netto finansposter eksklusive IFRS 16 effekter	6	6	(31)	(101)
Resultat før skatt		220	144	844
Skattekostnad	10	(50)	(28)	(140)
Resultat etter skatt		170	116	704
Henførbart til:				
Aksjonærene i morselskapet		171	115	701
Ikke-kontrollerende interesser		(1)	1	3
Resultat pr. aksje / Resultat pr. aksje, utvannet, NOK		0,95	0,96	5,58

Sammendratt oppstilling over totalresultatet for perioden

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

MNOK	Note	1.1 - 31.3		1.1 - 31.12
		2019	2018	2018
Resultat etter skatt		170	116	704
Totalresultat for perioden:				
<i>Poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder:</i>				
Endring i virkelig verdi finansielle instrumenter				
- Kontantstrømsikringer (valutaterminer og rentebytteavtaler)	6	142	110	65
Skatteeffekt kontantstrømsikringer (valutaterminer og rentebytteavtaler)		(31)	(25)	(16)
Omregningsdifferanser og sikring av nettoinvestering, valuta		(54)	(172)	70
Sum poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder		57	(87)	119
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet:</i>				
Estimatavvik pensjoner		-	-	54
Skatt på poster som forblir på egenkapitalen		-	-	(12)
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet		-	-	42
Totalresultat for perioden		227	29	865

Sammendratt oppstilling over finansiell stilling

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

		31.3	31.12
<i>MNOK</i>	<i>Note</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Eiendom, anlegg og utstyr		2 532	2 531
Leasingeiendeler	2	1 549	-
Immaterielle eiendeler	7	2 869	2 889
Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	5	3 322	3 400
Andre langsiktige eiendeler		203	188
Sum anleggsmidler		10 475	9 008
Varelager		2 279	2 174
Kundefordringer		2 345	2 802
Kundekontrakter, eiendel		3 277	2 994
Andre omløpsmidler		762	642
Betalingsmidler		10 389	10 038
Sum omløpsmidler		19 052	18 650
Sum eiendeler		29 527	27 658
Innskutt egenkapital		5 933	5 933
Opptjent egenkapital		6 804	6 748
Andre reserver		36	(75)
Ikke-kontrollerende interesser		18	20
Sum egenkapital		12 791	12 626
Langsiktige rentebærende lån	6	3 469	4 020
Langsiktige leasingforpliktelser	2	1 362	-
Andre langsiktige forpliktelser og avsetninger	3	2 039	1 970
Sum langsiktige forpliktelser og avsetninger		6 870	5 990
Kundekontrakter, gjeld		5 228	5 157
Kortsiktige rentebærende lån	6	879	312
Kortsiktige leasingforpliktelser	2	202	-
Andre kortsiktige forpliktelser og avsetninger	3	3 557	3 573
Sum kortsiktige forpliktelser og avsetninger		9 866	9 042
Sum egenkapital, forpliktelser og avsetninger		29 527	27 658
Egenkapitalandel (%)		43,3	45,7
Netto rentebærende gjeld		(6 041)	(5 706)

Sammendratt oppstilling over endring i egenkapital

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

		31.3.	31.12.
<i>MNOK</i>	<i>Note</i>	2019	2018
Egenkapital IB		12 626	7 365
Totalresultat akkumulert		227	865
Utbytte		-	(450)
Egne aksjer		(61)	(3)
Kapitalutvidelse		-	4 951
Utbytte ikke-kontrollerende interesser		-	(5)
Endring ikke-kontrollerende interesser		(1)	(97)
Egenkapital UB		12 791	12 626

Sammendratt kontantstrømpoppstilling

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

	<i>Note</i>	1.1 - 31.3		1.1 - 31.12
<i>MNOK</i>		2019	2018	2018
Driftsresultat før renter, skatt, avskrivninger og amortiseringer		414	286	1 394
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster		176	(291)	795
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		590	(5)	2 189
Kjøp/salg av eiendom, anlegg og utstyr		(89)	(46)	(211)
Oppgjør kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper		31	-	(30)
Andre investeringsaktiviteter inkludert aktivert egenutvikling av immaterielle eiendeler		(30)	(20)	(141)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(88)	(66)	(382)
Netto endring rentebærende lån		14	(1)	996
Nedbetaling av leasingforpliktelser	2	(51)	-	-
Kapitalforhøyelse (netto)		-	-	4 937
Betalte renter		(24)	(28)	(100)
Betalte renter på leasingforpliktelser	2	(25)	-	-
Netto utbetaling ved kjøp/salg av egne aksjer		(61)	(84)	(20)
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser		-	-	(115)
Utbytte betalt til aksjonærene i morselskapet		-	-	(450)
- herav utbytte egne aksjer		-	-	2
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(147)	(113)	5 250
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler		(4)	(33)	25
Netto endring betalingsmidler		351	(217)	7 082
Betalingsmidler IB		10 038	2 956	2 956
Betalingsmidler UB		10 389	2 739	10 038

Note 1 | Generell informasjon og prinsipper

Generell informasjon

Konsernregnskapet for 1. kvartal (delårsregnskapet) omfatter Kongsberg Gruppen ASA, dets datterselskaper og andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap som er inntatt etter egenkapitalmetoden.

Prinsipper

Delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34 (Delårsrapportering), børsforskriftene og i henhold til tilleggskravene som fremkommer i Verdipapirhandelloven. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med konsernregnskapet for 2018. Konsernregnskapet for 2018 ble utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er fastsatt av EU.

Konsernregnskapet for 2018 er tilgjengelig på www.kongsberg.com.

Nye standarder tatt i bruk i 2019 er omtalt i denne rapportens note 2.

Delårsregnskapet er ikke revidert.

Note 2 | Nye standarder tatt i bruk fra og med 1.1.2019

«IFRS 16 Leieavtaler» er implementert med virkning fra 1.1.2019

IFRS 16 fastsetter prinsipper for bokføring av leieavtaler. Standarden innebærer at leietaker innregner verdien av vesentlige leiekontrakter med varighet lengre enn 12 måneder som eiendel og gjeld. Eiendelene avskrives over gjenværende leieperiode og leiebeløpet reklassifiseres til betaling av gjeld og renter etter annuitetsmetoden. KONGSBERG har betydelig innleie av eiendom og bygg samt et mindre omfang av leie av produksjonsutstyr og kjøretøy som etter IAS 17 ble klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leieavtalene er med virkning fra 1.1.2019 bokført i balansen. Leiekontraktene blir nå reflektert som avskrivninger og rentekostnader i resultatregnskapet. KONGSBERG har anvendt den modifiserte retrospektive metoden for overgangen til IFRS 16, hvilket som innebærer at sammenligningstallene for 2018 ikke er omarbeidet og at den totale resultateffekten av avskrivninger og rentekostnader vil overstige leiebeløpene de første årene av gjenværende leieperiode. Leieperioden for KONGSBERGs kontrakter er i intervallet 1-12 år.

IFRS 16 effekter på oppstilling av finansiell stilling:

	31.3.2019	1.1.2019
Eiendeler		
Leasingeiendeler	1 549	1 615
Sum eiendeler	1 549	1 615

Egenkapital

Effekter på opptjent egenkapital:

Tilbakeført husleie etter skattefradrag	59	-
Kostnadsført avskrivninger og renter etter skattefradrag	(71)	-
Sum egenkapital	(12)	-

Langsiktige forpliktelser og avsetninger:

Langsiktig leasingforpliktelse	1 362	1 362
Utsatt skatt	(3)	-
Sum langsiktige forpliktelser og avsetninger	1 359	1 362

Kortsiktige forpliktelser og avsetninger:

Kortsiktig leasingforpliktelse	202	253
Sum kortsiktige forpliktelser og avsetninger	202	253

Sum egenkapital, forpliktelser og avsetninger	1 549	1 615

IFRS 16 effekter på kvartalets resultat:

	1.1-31.3.2019
Tilbakeført leiekostnader tidligere inkludert i EBITDA	(76)
Økt EBITDA i kvartalet	76
Avskrivninger på leiekontrakter	(66)
Økt EBIT i kvartalet	10
Rentekostnad på leasingforpliktelser i perioden	(25)
Redusert EBT i kvartalet	(15)

Note 3 | Estimer

Utarbeidelse av delårsregnskapet innebærer bruk av vurderinger, estimater og forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper og regnskapsførte beløp på eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimatene. De vesentligste vurderingene ved anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet, er de samme som ved utarbeidelsen av konsernregnskapet for 2018.

Note 4 | Segmentinformasjon

	DRIFTSINNEKTER		EBITDA		EBIT	
	1.1. - 31.3.		1.1. - 31.3.		1.1. - 31.3.	
<i>MNOK</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
KM	2 072	1 796	238	134	164	93
KDA	1 369	1 585	171	172	81	117
Øvrig	186	173	5	(20)	(6)	(35)
KONSERN	3 627	3 554	414	286	239	175

KONGSBERG inngikk 21.1.19 avtale med Rome AS om salg av det Kongsberg Maritime AS eide selskapet Kongsberg Evotec AS. Salget kom som en konsekvens av oppkjøp av Rolls-Royce Commercial Marine. Salget ble slutført i januar 2019 og er reflektert i KM sin omsetning for 1. kvartal med en gevinst på MNOK 107.

Ekstern omsetning for Kongsberg Evotec AS har vært på MNOK 104 i regnskapsåret 2018 og MNOK 83 i 2017.

Note 5 | Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

Spesifikasjon av bevegelse på balanselinjen "Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper"
1.1. - 31.3.:

MNOK	Andel	Netto eiendel 1.1.18	Netto tilgang(+)/avgang(-) i perioden	Mottatt utbytte i perioden	Resultatandel i perioden ¹⁾	Andre poster og utvidet resultat i perioden	Bokført andel 31.3.19
Patria Oyj	49,9 %	2 807	-		(17)	(81)	2 709
Kongsberg Satellite Services AS	50,0 %	437	-		25		462
Øvrige		156	-		(5)		151
Sum		3 400	-	-	3	(81)	3 322

¹⁾ Resultatandel er inntatt etter skattekostnad og amortisering av merverdier.

Bro mellom EBITDA og KONGSBERGs andel av Patria sitt resultat etter skatt:

Millioner	1.1. - 31.3.		1.1. - 31.3.		1.1. - 31.12.	
	2019		2018		2018	
	EUR	NOK	EUR	NOK	EUR	NOK
EBITDA	5		9		48	
Finansposter, skatt, avskrivning og amortisering	(6)		(5)		(18)	
Resultat etter skatt	(1)		4		30	
KONGSBERGs andel (49,9 %) ¹⁾		(10)		15		122
Amortisering av merverdier etter skatt		(7)		(1)		(42)
Resultatandel innregnet i KDA		(7)		5		80

¹⁾ Andel av Patrias resultat etter skatt og justering for ikke-kontrollerende interesser.

Note 6 | Finansielle instrumenter

Lån og lånerammer

Konsernet har syv obligasjonslån på til sammen MNOK 4.250. Lånene er klassifisert som langsiktige, med unntak av KOG07 (pålydende MNOK 250) og KOG10 (pålydende MNOK 550), som begge forfaller innen ett år og derfor er reklassifisert til kortsiktig gjeld. Forfall på de langsiktige obligasjonslånene er fra 2. juni 2021 til 2. juni 2026. Konsernet har i tillegg en syndikert lånefasilitet på MNOK 2.300 og en kassekreditt på MNOK 500. Begge disse er ubenyttet.

Rentebærende lån:

MNOK	Forfall	Nominell rente	31.3.2019	31.12.2018
			Verdi ¹⁾	Verdi ¹⁾
Langsiktige lån:				
Obligasjonslån KOG08 - flytende rente	02.06.2021	2,53 %	1 000	1 000
Obligasjonslån KOG09 - fast rente	02.06.2026	3,20 %	1 000	1 000
Obligasjonslån KOG10 - flytende rente ³⁾	05.03.2020	2,19 %	-	550
Obligasjonslån KOG11 - fast rente	05.12.2023	2,90 %	450	450
Obligasjonslån KOG12 - flytende rente	06.12.2021	2,17 %	500	500
Obligasjonslån KOG13 - flytende rente	06.06.2024	2,49 %	500	500
Andre langsiktige lån ²⁾			19	20
Sum langsiktige lån			3 469	4 020
Kortsiktige lån:				
Obligasjonslån KOG07 - fast rente	11.09.2019	4,80 %	250	250
Obligasjonslån KOG10 - flytende rente ³⁾	05.03.2020	2,19 %	550	-
Andre kortsiktige lån og rentebytteavtaler ⁴⁾			79	62
Sum kortsiktige lån			879	312
Sum rentebærende lån			4 348	4 332
Syndikert lånefasilitet (ubenyttet låneramme)	15.03.2023		2 300	2 300
Kassekreditt (ubenyttet)			500	500

¹⁾ Verdi er lik nominell verdi. For langsiktige lån er balanseført verdi lik nominell verdi.

²⁾ "Andre langsiktige lån" er mindre låneopptak i enkelte av konsernets datterselskaper i lokale banker.

³⁾ Obligasjonslån KOG10, pålydende MNOK 550 med forfall 5.3.2020, ble reklassifisert til kortsiktig gjeld per 31.3.2019.

⁴⁾ Rentebytteavtaler med verdi MNOK 8 er tilknyttet obligasjonslån KOG07

Valutaterminer og rentebytteavtaler

Virkelig verdi på beholdninger klassifisert som kontantstrømsikringer er økt med MNOK 142²⁾ før skatt i perioden 1.1. - 31.03.2019. Herav utgjør endring i virkelig verdi av urealiserte valutaterminer en økning på MNOK 17 i samme periode. Spotkursene ved kvartalsslutt var USD/NOK 8,62 og EUR/NOK 9,67.

Valutaterminer klassifisert som kontantstrømsikringer:

MNOK (før skatt)	Forfaller i 2019		Forfaller i 2020 eller senere			Totalt	
	Verdi basert på avtalte kurser	Verdi basert på avtalte kurser 31.3.19 ¹⁾	Verdi basert på avtalte kurser	Virkelig verdi pr 31.3.19 ¹⁾	Verdi basert på avtalte kurser	Endring i virkelig verdi fra 31.12.18	Virkelig verdi pr 31.3.19 ¹⁾
USD	2 047	(9)	(447)	21	1 600	30	11
EUR	42	(6)	-	-	42	(15)	(6)
Øvrige ²⁾	(5 632)	79	-	-	(5 632)	2	79
Sum	(3 543)	64	(447)	21	(3 991)	17	84
Rullerte valutaterminer		-		-		77	1
Totalt	(3 543)	64	(447)	21	(3 991)	94²⁾	85

¹⁾ Virkelig verdi er forskjellen mellom spotkurs 31.3.19 og kurs på avtalte valutaterminer.

²⁾ Differansen mellom disse to tallene, MNOK 48, skyldes endring i virkelig verdi på basiswaper

³⁾ Kjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine (MGBP 500) er sikret gjennom en "Deal Contingency Forward" (betinget valutasikring som bortfaller dersom transaksjonen ikke blir gjennomført).

Note 7 | Egenfinansiert utvikling

Egenfinansiert produktvedlikehold, forskning og utvikling ført over resultatet i perioden:

MNOK	1.1 - 31.3		
	2019	2018	2018
Produktvedlikehold	86	74	280
Forskning- og utviklingskostnader	169	173	665
Totalt	255	247	945

Egenfinansiert utvikling ført på balansen i perioden:

MNOK	1.1 - 31.3		
	2019	2018	2018
Egenfinansiert utvikling	28	20	130

De største balanseførte prosjektene er knyttet til utvikling av digital plattform (Kognifai), Joint Strike Missile (JSM), medium kaliber våpenstasjon (MCT), nye integrerte fartøysløsninger og fjernstyrte kontrolltårn for flyplasser.

Note 8 | Nærstående parter

Styret er ikke kjent med at det i 1. kvartal i tilknytning til nærstående parter har vært endringer eller transaksjoner som på vesentlig måte påvirker konsernets finansielle stilling eller resultatet for perioden.

Note 9 | Sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer

Konsernets behandling av ulike risikoer er beskrevet i årsrapporten for 2018. Det er i løpet av kvartalet ikke avdekket nye vesentlige risiko- og usikkerhetsfaktorer.

Note 10 | Skattekostnad

Effektiv skattesats per 1. kvartal er beregnet til 22,7 prosent. Den effektive skattesatsen er påvirket av kildeskatt på utbytte fra utenlandske datterselskap, justering tidligere år og at resultatandeler fra tilknyttede selskaper er innregnet etter skatt.

Note 11 | Oppkjøp

Rolls-Royce Commercial Marine

6. juli 2018 inngikk KONGSBERG en avtale om kjøp av Rolls-Royce Commercial Marine (RRCM) fra Rolls-Royce Plc. Kjøpet ble slutført 1. april 2019 og selskapet vil bli rapportert som en del av Kongsberg Maritime fra og med 2. kvartal 2019.

Hvis kjøpet hadde vært gjennomført 1.1.2019 ville KONGSBERG sin omsetning vært MNOK 1.871 høyere, mens EBIT ville blitt redusert med MNOK 97, samt MNOK 66 i amortiseringer på merverdier ved oppkjøpet, totalt MNOK 163. (Tallene er eksklusive IFRS 16 effekter).

Vedlagt følger foreløpig merverdiallokering hvor det fremkommer at forventet vederlag utgjør MNOK 6.467 inklusive overtatte betalingsmidler. Forventet vederlag omfatter estimert sluttoppgjør knyttet til endelig fastsettelse av arbeidskapital ved overtakelsestidspunktet.

Beregnet goodwill i foreløpig merverdiallokering er MNOK 2.123 og omfatter følgende innhold:

- forventet markedsutvidelse
- ledende markedsposisjon
- kapasitet til å betjene storskalaprojekter
- arbeidsstyrke
- teknisk ekspertise
- tilgang til framtidige kunder og produkter
- geografisk tilstedeværelse
- referanser

Se tabell neste side.

Foreløpig merverdiallokering ved oppkjøp av Rolls-Royce Commercial Marine:

<i>MNOK</i>	<i>Innregnede verdier ved overtagelse</i>	<i>Justering av virkelig verdi</i>	<i>Bokført verdi før oppkjøp</i>
Bokført verdi immatrielle eiendeler	-	(146)	146
Kunderelasjoner	616	616	-
Merkevare	66	66	-
Teknologi	769	769	-
Sum immaterielle eiendeler eksklusive goodwill	1 451	1 305	146
Eiendom anlegg og utstyr	1 476	-	1 476
Leasingeiendeler	471	-	471
Usatt skattefordel	-	(79)	79
Omløpsmidler eksklusive betalingsmidler	4 719	(85)	4 804
Betalingsmidler	2 322	-	2 322
Sum totale eiendeler eksklusive goodwill	10 439	1141	9 298
Pensjonsforpliktelse	(309)	-	(309)
Langsiktig leasingforpliktelse	(384)	-	(384)
Kortsiktig leasingforpliktelse	(87)	-	(87)
Avsetninger	(417)	(99)	(318)
Annen kortsiktig gjeld	(4 898)	-	(4 898)
Netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser	4 344	1 042	3 302
Goodwill på oppkjøpstidspunktet	2 123	-	-
Forventet vederlag	6 467	-	-
Betalingsmidler overtatt	(2 322)	-	-
Forventet vederlag eksklusive betalingsmidler	4 145	-	-
Oppgjør av gjeld på transaksjonstidspunktet	1 000	-	-
Forventet netto utgående kontantstrøm tilknyttet oppkjøpet	5 145	-	-

Aerospace Industrial Maintenance Norway AS

13. desember 2018 annonserte KONGSBERG en avtale med Forsvarsdepartementet om kjøp av Aerospace Industrial Maintenance Norway AS (AIM). Partene er enige om en enterprise value på MNOK 151, på kontant og gjeldfri basis, og med normalisert arbeidskapital. Den avtalte verdien reflekterer blant annet en forpliktelse for AIM til å investere rundt MNOK 540 i nytt motordepot for F-35 på Rygge over de neste 2-3 årene. Kjøpet forutsetter blant annet godkjenning av relevante myndigheter og transaksjonen forventes gjennomført i løpet av første halvår 2019.

Note 12 | Definisjoner

KONGSBERG benytter begreper i konsernregnskapet som ikke er forankret i regnskapsstandarder etter IFRS. Nedenfor følger våre definisjoner og forklaringer til disse begrepene.

EBITDA og EBIT anses av KONGSBERG å være normale begreper i regnskapssammenheng, men som IFRS ikke behandler i sine regnskapsstandarder. EBITDA er en forkortelse for «Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation» (resultat før finansposter, skatt, avskrivning og amortisering). KONGSBERG benytter EBITDA i resultatregnskapet som summeringslinje for andre regnskapslinjer. Disse regnskapslinjene er definert i våre regnskapsprinsipper, som er en del av årsregnskapet for 2017. Tilsvarende gjelder for EBIT.

Netto rentebærende gjeld er nettobeløpet av regnskapslinjene «Betalingsmidler», «Langsiktige rentebærende lån» og «Kortsiktige rentebærende lån».

Return on Average Capital Employed (ROACE)

defineres som 12 måneders rullerende EBIT eksklusive IFRS 16 dividert på 12 måneders gjennomsnitt av bokført egenkapital og netto rentebærende gjeld.

Arbeidskapital defineres som omløpsmidler fratrukket betalingsmidler, ikke-rentebærende kortsiktig gjeld (unntatt betalbar skatt) og finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi.

Book/bill er ordreinngang dividert på driftsinntekter.

RRCM er Rolls-Royce Commercial Marine

AIM er Aerospace Industrial Maintenance Norway AS

